

UCHWAŁA NR XXI/142/2026
RADY GMINY MIKOŁAJKI POMORSKIE

z dnia 30 lipca 2026 r.

w sprawie przyjęcia Strategii Rozwoju Systemu Ochrony Ludności i Obrony Cywilnej na lata 2026 – 2031 dla Gminy Mikołajki Pomorskie

Na podstawie art. 7 ust. 14 i 14a, art. 18 ust. 2 pkt 6a i art. 31aa ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2026 r., poz. 662), art. 10 i art. 59 ustawy z dnia 5 grudnia 2024 r. o ochronie ludności i obronie cywilnej (Dz. U. z 2024 r., poz. 1907), a także w związku z Zaleceniami Wojewody Pomorskiej w zakresie wdrożenia Wojewódzkiej Strategii rozwoju systemu ochrony ludności i obrony cywilnej z dnia 16 stycznia 2026 r. (opublikowanymi w serwisie Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gdańsku, publikacja z dnia 25.02.2026 r.), Rada Gminy Mikołajki Pomorskie uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się Strategię Rozwoju Systemu Ochrony Ludności i Obrony Cywilnej na lata 2026-2031, stanowiącą załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Mikołajki Pomorskie.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy

Elżbieta Zamojska



GMINA MIKOŁAJKI POMORSKIE

ZATWIERDZAM:

.....

Mikołajki Pomorskie, 15.07.2026 r.

STRATEGIA ROZWOJU SYSTEMU OCHRONY LUDNOSCI I OBRONY CYWILNEJ NA LATA 2026-2031

Gmina Mikołajki Pomorskie

1. Postanowienia Ogólne	4
1.1. Wprowadzenie	4
1.2. Zamierzenia gminnej strategii rozwoju Systemu OL i OC	5
1.3. Cel	6
2. Charakterystyka Gminy	8
2.1. Położenie geograficzne gminy	8
2.2. Demografia i społeczeństwo	9
3. Gospodarka infrastruktura i zasoby publiczne	12
3.1. Zasoby publiczne	12
4. Komunikacja	14
5. Bezpieczeństwo i rozwój strategiczny	15
5.1 Poprawa bezpieczeństwa drogowego	15
5.2 Modernizacja systemów ostrzegania i ochrony ludności	15
5.3 Rozbudowa sieci wodociągowej i stacji ujęć wody	16
5.4 Budowle ochronne	18
5.5 Rozwój odnawialnych źródeł energii (OZE)	18
5.6 Rozwój Infrastruktury i Bezpieczeństwa	19
6. Nowoczesne Systemy Ostrzegania i Łączności	22
7. Zagrożenia	23
7.1 Diagnoza aktualnego stanu systemu ochrony ludności i obrony cywilnej	25
8. Kierunki działań rozwoju systemu OLiOC	28
8.1 Obszar 1 - Obiekty zbiorowej ochrony	28
8.2 Obszar 2 – Zabezpieczenie logistyczne i zapewnienie ciągłości dostaw	30
8.3 Obszar 3 – Utrzymanie i rozwój podmiotów ochrony ludności i organizacji pozarządowych, w tym krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego, Państwowego Ratownictwa Medycznego i jednostek ochrony przeciwpożarowej	34
8.4 Obszar 4 – Edukacja, szkolenia oraz baza i zaplecze szkoleniowe	36
8.5 Obszar 5 – Bezpieczna łączność Państwowa oraz alarmowanie, ostrzeganie i powiadamianie	39



8.6 Obszar 6 – Korpus obrony cywilnej	40
9. Monitoring, ewaluacja, podmioty odpowiedzialne i aktualizacja Strategii	40
10. Finansowanie.....	42
11. Podsumowanie.....	43

1. Postanowienia Ogólne

Podstawa prawna:

- Ustawa z dnia 5 grudnia 2024 r. o ochronie ludności i obronie cywilnej (Dz.U. z 2024 r. poz.1907), w szczególności art.11 ust.2, art.59 ust.1-4 i art. 60 ust. 2,
- Zalecenia wojewody z dnia 16 stycznia 2026 r. w zakresie wdrożenia Wojewódzkiej Strategii Rozwoju Systemu Ochrony Ludności i Obrony Cywilnej,
- Uchwała nr 72 Rady Ministrów z dnia 27 maja 2025 r. w sprawie zatwierdzenia Programu Ochrony Ludności i Obrony Cywilnej na lata 2025-2026 (Monitor Polski 2025, poz.541).

1.1. Wprowadzenie

Opracowanie Strategii Rozwoju Systemu Ochrony Ludności i Obrony Cywilnej w Gminie Mikołajki Pomorskie wynika z potrzeby systemowego podejścia do zagadnień bezpieczeństwa oraz konieczności dostosowania lokalnych struktur ochrony ludności do współczesnych wyzwań i zagrożeń. Zapewnienie bezpieczeństwa mieszkańców stanowi jedno z podstawowych zadań administracji publicznej na każdym szczeblu zarządzania. Współczesne uwarunkowania bezpieczeństwa charakteryzują się rosnącą złożonością zagrożeń, zarówno o charakterze naturalnym, technologicznym, jak i społecznym. Zmiany klimatyczne, rozwój infrastruktury technicznej, rosnąca mobilność społeczeństwa, a także sytuacja geopolityczna powodują konieczność stałego doskonalenia systemów reagowania kryzysowego, ochrony ludności oraz obrony cywilnej. W ostatnich latach obserwuje się wzrost liczby oraz różnorodności sytuacji kryzysowych, takich jak ekstremalne zjawiska pogodowe, zagrożenia epidemiologiczne, awarie infrastruktury krytycznej czy zagrożenia wynikające z napięć międzynarodowych. Zjawiska te wymagają odpowiedniego przygotowania administracji samorządowej oraz służb odpowiedzialnych za bezpieczeństwo mieszkańców. Gmina Mikołajki Pomorskie, podobnie jak inne jednostki samorządu terytorialnego, odpowiada za realizację wielu zadań w zakresie ochrony ludności, w tym m. in. przygotowanie i organizację systemu ostrzegania i alarmowania, planowanie ewakuacji ludności, zabezpieczenie miejsc schronienia, współpracę z jednostkami ochrony przeciwpożarowej oraz prowadzenie działań edukacyjnych w zakresie bezpieczeństwa. Opracowanie strategii pozwala na uporządkowanie działań w tym zakresie, określenie priorytetów inwestycyjnych oraz lepsze wykorzystanie dostępnych środków finansowych, w tym funduszy krajowych i europejskich. Strategia stanowi również narzędzie koordynacji działań różnych instytucji i podmiotów

działających na terenie gminy w obszarze bezpieczeństwa, wyznacza cele, priorytety oraz działania, które mają na celu zwiększenie zdolności gminy do zapobiegania zagrożeniom, przygotowania się na sytuacje kryzysowe oraz skutecznego reagowania i usuwania ich skutków.

Dzięki jasno określonym celom i kierunkom rozwoju możliwe będzie zwiększenie efektywności systemu ochrony ludności oraz podniesienie poziomu bezpieczeństwa mieszkańców Gminy Mikołajki Pomorskie. Strategia uwzględnia zarówno obowiązujące przepisy prawa krajowego dotyczące ochrony ludności, zarządzania kryzysowego i obrony cywilnej, jak również dokumenty strategiczne na poziomie regionalnym. Jednocześnie opiera się na analizie lokalnych uwarunkowań społecznych, infrastrukturalnych oraz środowiskowych Gminy Mikołajki Pomorskie.

Realizacja celów strategicznych w zakresie Ochrony Ludności (OL) i Obrony Cywilnej (OC) w Gminie Mikołajki Pomorskie odbywa się poprzez integrację zapisów lokalnej Strategii Rozwoju na lata 2022–2027 z wytycznymi zawartymi w Zaleceniach Wojewody Pomorskiej. System ten opiera się na budowaniu odporności społecznej oraz modernizacji infrastruktury technicznej.

1.2. Zamierzenia gminnej strategii rozwoju Systemu OL i OC

- **Rozwój i doskonalenie systemu zarządzania kryzysowego na poziomie gminy,** w tym integracja strategii z innymi dokumentami bezpieczeństwa, takimi jak Gminny Plan Zarządzania Kryzysowego, co pozwala na spójne działanie w czasie pokoju i wojny.
- **Zapewnienie sprawnego systemu ostrzegania i alarmowania ludności,** poprzez modernizację infrastruktury alarmowej oraz wdrażanie nowoczesnych systemów powiadamiania mieszkańców. Modernizacja techniczna systemów ostrzegania ludności o zagrożeniach (np. syreny alarmowe) oraz poprawa kanałów komunikacji kryzysowej.
- **Rozbudowa i utrzymanie infrastruktury ochronnej:** inwentaryzacja, modernizacja oraz budowa, schronów, miejsc ukrycia oraz obiektów przeznaczonych do czasowego pobytu ludności w sytuacjach zagrożenia a także zapewnienie ich gotowości do użycia. Sukcesywne doposażanie magazynów OC w niezbędny sprzęt (np. agregaty prądotwórcze, namioty, wyposażenie namiotów, środki ochrony indywidualnej).

- **Podnoszenie gotowości operacyjnej służb ratowniczych**, w tym zlokalizowanej na terenie gminy jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej, poprzez doposażenie w sprzęt ratowniczy, środki łączności oraz prowadzenie szkoleń i ćwiczeń.
- **Zwiększanie świadomości i przygotowania mieszkańców do sytuacji kryzysowych**, poprzez prowadzenie działań edukacyjnych dla mieszkańców na temat zachowania w sytuacjach zagrożenia, zasad ewakuacji oraz udzielania pierwszej pomocy oraz propagowanie zasad bezpieczeństwa.
- **Zapewnienie ciągłości funkcjonowania administracji publicznej i infrastruktury krytycznej** w szczególności systemów energetycznych, wodociągowych, telekomunikacyjnych i transportowych.
- **Rozwijanie współpracy pomiędzy jednostkami samorządu terytorialnego, administracją rządową, służbami ratowniczymi oraz organizacjami społecznymi** w zakresie ochrony ludności i obrony cywilnej.
- **Doskonalenie systemów ewakuacji, przyjęcia i zabezpieczenia ludności**, w tym przygotowanie miejsc czasowego zakwaterowania oraz zaplecza logistycznego.
- **Minimalizowanie skutków zagrożeń naturalnych i cywilizacyjnych** poprzez działania prewencyjne, planistyczne i organizacyjne.
- **Zabezpieczenie finansowania** dzięki środkom zewnętrznym (dotacjom) na zadania z zakresu ochrony ludności, m.in. w ramach Programu Ochrony Ludności i Obrony Cywilnej.

1.3. Cel

Zasadniczym celem wydanych zaleceń dla gminnych organów ochrony ludności i obrony cywilnej na terenie gminy jest przedstawienie: Gminnej Strategii Rozwoju Systemu Ochrony Ludności i Obrony Cywilnej na lata 2026-2031 umożliwiającej efektywne i skoordynowane wykorzystywanie środków finansowych przewidzianych na realizację Programu Ochrony Ludności i Obrony Cywilnej poprzez wyeliminowanie problematycznych kwestii, które zostały zidentyfikowane w początkowej fazie realizacji zadań i programu OLIOC w roku 2025/2026 ze szczególnym uwzględnieniem wskazanych obszarów realizacji zadań obejmujących:

Obszar 1: Obiekty zbiorowej ochrony, w tym dział:



- budowli ochronnych zapewniających przetrwanie w przypadku skażeń i uderzeń z powietrza,
- miejsca doraźnego schronienia,
- centralna ewidencja obiektów zbiorowej ochrony.

Obszar 2: Zabezpieczenie logistyczne i zapewnienie ciągłości dostaw, w tym dział:

- uzupełnienie zasobów i infrastruktury niezbędnej do realizacji zadań ochrony ludności i obrony cywilnej,
- zapewnienie ciągłości dostaw podstawowych usług oraz ewidencja zasobów.

Obszar 3: Utrzymanie i rozwój podmiotów ochrony ludności i organizacji pozarządowych, w tym krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego, Państwowego Ratownictwa Medycznego i jednostek ochrony przeciwpożarowej, w tym dział:

- wyposażenie ratowników podmiotów ochrony ludności,
- sprzęt do działań ratowniczych oraz do ewakuacji,
- sprzęt logistyczny oraz CBRN,
- utrzymanie wyposażenia,
- realizacja zadań z zakresu ratownictwa medycznego,
- pomoc humanitarna.

Obszar 4: Edukacja, szkolenia oraz baza i zaplecze szkoleniowe, w tym dział:

- edukacja, szkolenia,
- zapewnienie dostępności kierowców na potrzeby OLiOC,
- publikacje i promocja ochrony ludności w ramach obrony cywilnej,
- badania i rozwój w obszarze ochrony ludności.

Obszar 5: Bezpieczna łączność Państwowa oraz alarmowanie, ostrzeganie i powiadamianie, w tym dział:

- System Bezpiecznej Łączności Państwowej (SBŁP),
- system ostrzegania, alarmowania i powiadamiania.

Obszar 6: Korpus obrony cywilnej, w tym dział:

- utworzenie korpusu obrony cywilnej (personel OC i krajowa rezerwa OC),
- oznakowanie podmiotów OC.

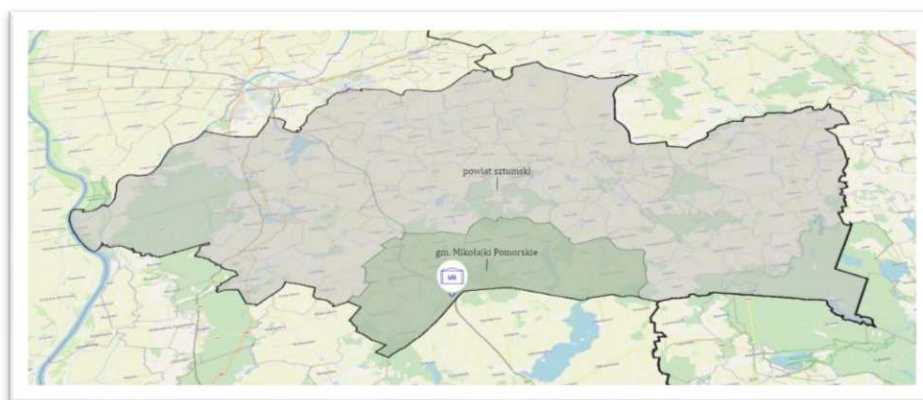
2. Charakterystyka Gminy

Gmina Mikołajki Pomorskie jest gminą wiejską położoną w południowo-wschodniej części województwa pomorskiego, w powiecie sztumskim. Obszar gminy charakteryzuje się typowym krajobrazem rolniczym Pomorza Wschodniego oraz ukształtowaniem terenu związanym z procesami polodowcowymi. Dominującą funkcją przestrzenną gminy jest rolnictwo. Około 77% powierzchni gminy stanowią użytki rolne, natomiast lasy zajmują około 13% powierzchni, co wskazuje na wyraźny agrarny charakter lokalnego krajobrazu. Tereny rolnicze przeplatają się z niewielkimi kompleksami leśnymi.

2.1. Położenie geograficzne gminy

Stolicą gminy jest wieś Mikołajki Pomorskie, położona w województwie pomorskim, w powiecie sztumskim przy drodze wojewódzkiej nr **522** i na trasie linii kolejowej nr 9 Gdańsk–Warszawa ze zlokalizowanym przystankiem kolejowym. Miejscowość znajduje się w pasie moren czołowych i w sąsiedztwie niewielkich lasów. Gmina Mikołajki Pomorskie od strony północnej graniczy z gminą Stary Targ, od północno-zachodniej z gminą Sztum, od zachodniej z gminą Ryjewo (położoną w powiecie kwidzyńskim). Od strony wschodniej graniczy z gminą Stary Dzierżgoń, natomiast od południa z gminą Prabuty, również położoną w powiecie kwidzyńskim. Gmina zajmuje powierzchnię 91,6 km², co stanowi około 13% powierzchni powiatu sztumskiego.

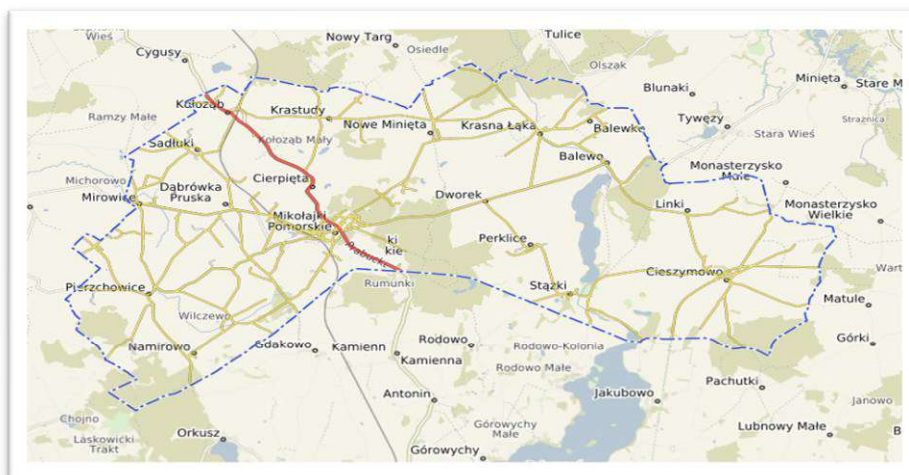
Rysunek 1 - Mapa położenie gm. Mikołajki Pomorskie na terenie powiatu sztumskiego



Źródło: opracowanie własne na podstawie danych przestrzennych Geo system /e-mapa U



Rysunek 2 - Mapa gminy Mikołajki Pomorskie



Źródło: opracowanie własne na podstawie danych przestrzennych Geo system e-mapa UG

Współrzędne

53° 51' 5" N, 19° 10' 2" E

2.2. Demografia i społeczeństwo

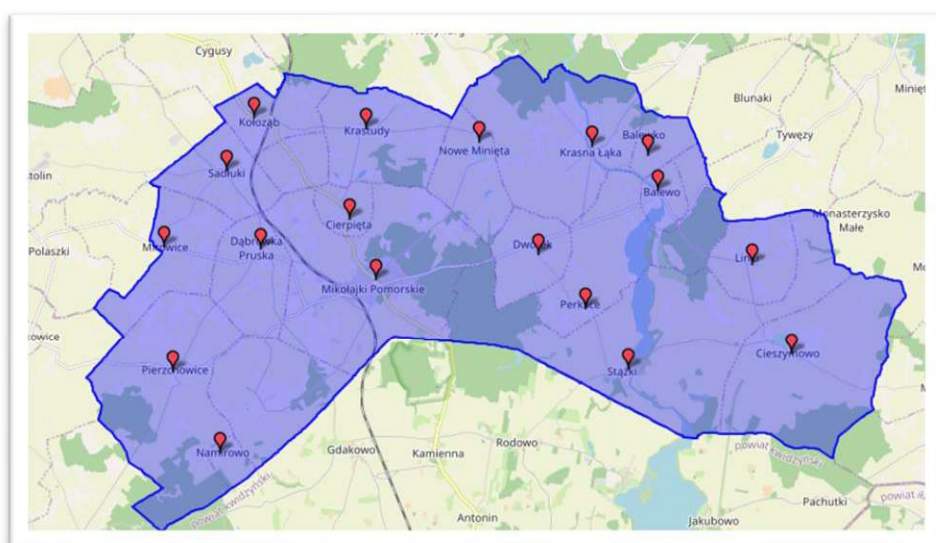
Gmina Mikołajki Pomorskie liczy 3 325 mieszkańców (dane z rejestru mieszkańców na dzień 20.02.2026 r.) Gmina Mikołajki Pomorskie charakteryzuje się typowo rolniczym i rozproszonym układem osadniczym, co wpływa na specyfikę organizacji systemu ochrony ludności. Zajmuje niespełna 92 km². Siedzibą władz samorządowych jest miejscowość Mikołajki Pomorskie gmina obejmuje 20 miejscowości o rozproszonej zabudowie. Miejscowości na terenie gm. Mikołajki Pomorskie są Balewo, Balewko Cierpieta, Cieszymowo, Dąbrowka Pruska, Dworek, Kołozab, Kołozab Mały, Krasna Łąka, Krastudy, Linki, Mikołajki Pomorskie, Mirowice, Namirowo, Nowe Minieta, Perklice, Pierzchowice, Sadłuki, Stążki, Wilczewo.

Gmina stanowi jednostkę samorządu terytorialnego w skład której wchodzi 16 sołectw:

- Balewo – liczba ludności: 129, w tym 5 osób (pobyt czasowy),
- Cierpieta – liczba ludności: 120,
- Cieszymowo – liczba ludności: 525, w tym 5 osób (pobyt czasowy),
- Dąbrowka Pruska – liczba ludności: 82,
- Dworek – liczba ludności: 167,
- Kołozab – liczba ludności: 92, w tym 43 osoby (pobyt czasowy),
- Krasna Łąka – liczba ludności: 210, w tym 1 osoba (pobyt czasowy),
- Krastudy – liczba ludności :136, w tym 3 osoby (pobyt czasowy),

- Mirowice – liczba ludności: 65,
- Mikołajki Pomorskie -liczba ludności: 1326, w tym 24 osoby (pobyt czasowy),
- Nowe Minięta – liczba ludności :99, w tym 3osoby (pobyt czasowy),
- Perklisce – liczba ludności: 23,
- Pierzchowice – liczba ludności: 99, w tym 5osób (pobyt czasowy),
- Sadłuki – liczba ludności: 65,
- Stążki – liczba ludności: 123, w tym 1osoba (pobyt czasowy),
- Wilczewo – liczba ludności: 64.

Rysunek 3 - Mapa wsi gminy Mikołajki Pomorskie



Źródło: Mapa Gminy Mikołajki Pomorskie (źródło: www.polskawliczbach.pl)

Łącznie gmina liczy 3 235 mieszkańców ze stałym zameldowaniem i 90 mieszkańców z zameldowaniem na pobyt czasowy. Gmina jest najmniejszą, pod względem liczby ludności, z gmin w powiecie sztumskim.

Najważniejsze zjawiska demograficzne obejmują: spadek liczby ludności, obserwowany w ostatnich latach, ujemne saldo migracji, szczególnie wśród osób młodych wyjeżdżających do większych ośrodków miejskich w poszukiwaniu pracy i edukacji, postępujący proces starzenia się społeczeństwa, który zwiększa zapotrzebowanie na usługi społeczne i zdrowotne. Warto jednak zauważyć, że mimo to odsetek osób w wieku przedprodukcyjnym i poprodukcyjnym jest porównywalny.

W odpowiedzi na zmiany demograficzne rozwijane są inicjatywy integrujące starszych mieszkańców. Przykład może stanowić Klub Seniora „Pozytywka”, prowadzony przez Gminny



Ośrodek Pomocy Społecznej w Mikołajkach Pomorskich, który pełni ważną rolę społeczną poprzez: organizację zajęć integracyjnych i kulturalnych, aktywizację osób starszych, przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu.

3. Gospodarka infrastruktura i zasoby publiczne

Gospodarka gminy ma przede wszystkim charakter lokalny i usługowo-rolniczy. Na jej terenie funkcjonuje około 120 podmiotów gospodarczych, z czego większość stanowią mikroprzedsiębiorstwa. Najważniejsze sektory działalności gospodarczej to:

- handel i drobne usługi,
- działalność związana z obsługą rolnictwa.

Struktura gospodarcza wskazuje na stosunkowo niewielką dywersyfikację działalności, co jest typowe dla gmin o charakterze wiejskim. Istotnym elementem jakości życia mieszkańców jest poziom rozwoju infrastruktury technicznej.

W gminie odnotowuje się:

- wysoki poziom zwodociągowania – ok. 99% gospodarstw,
- dostęp do sieci kanalizacyjnej – ok. 70%,
- brak sieci gazowej, co powoduje konieczność korzystania z alternatywnych źródeł energii (np. węgla, biomasy lub instalacji OZE).

Miejscowości na terenie gminy nie posiadają dostępu do gazu przewodowego. W związku z powyższym mieszkańcy gminy mają możliwość korzystania jedynie z gazu butlowego.

3.1. Zasoby publiczne

Jednostki samorządu terytorialnego na terenie gminy Mikołajki Pomorskie

JEDNOSTKA ORGANIZACYJNA	SKŁAD OSOBOWY
Urząd Gminy w Mikołajkach Pomorskich 82-433 Mikołajki Pomorskie ul. Dzierżgońska 2	35
Szkoła Podstawowa w Mikołajkach Pomorskich 82-433 Mikołajki Pomorskie ul. Szreibera 10-12	43
Przedszkole Samorządowe w Mikołajkach Pomorskich 82-433 Mikołajki Pomorskie ul. ul. Kościuszki 73	21



Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Mikołajkach Pomorskich 82-433 Mikołajki Pomorskie ul. Dzierżgońska 2	7
Gminne Centrum Kulturalno Biblioteczne w Mikołajkach Pomorskich 82-433 Mikołajki Pomorskie ul. Szreibera 14	5

Ponadto na terenie gminy funkcjonują podmioty użyteczności publicznej, z którymi współpracuje samorząd gminny:

JEDNOSTKA ORGANIZACYJNA	SKŁAD OSOBOWY
Ochotnicza Straż Pożarna w Mikołajkach Pomorskich (w ramach KSRG) 82-433 Mikołajki Pomorskie ul. Szreibera 14	36
Bank Spółdzielczy w Sztumie, filia Mikołajki Pomorskie 82-433 Mikołajki Pomorskie, ul. Dzierżgońska 2	3
NZOZ Eskulap w Starym Targu, filia w Mikołajkach Pomorskich 82-433 Mikołajki Pomorskie, ul. Dworcowa 17	3 lekarzy 3 pielęgniarki 1 rejestratorka 1 osoba sprzątająca
Ochrona zdrowia stacjonuje 1 karetka (Szpitale Polskie Sztum) 82-433 Mikołajki Pomorskie ul. Dzierżgońska 2	1 karetka z kierowcą i ratownikiem medycznym

W gminie swoją działalność prowadzą również organizacje pozarządowe, w tym stowarzyszenia, fundacje, koła gospodyń wiejskich.

4. Komunikacja

Gmina posiada umiarkowanie rozwiniętą dostępność transportową, która opiera się głównie na infrastrukturze drogowej i kolejowej. Wpływa to na mobilność mieszkańców, która głównie opiera się na transporcie samochodowym. Uzupełnienie stanowi transport publiczny.

Podstawę systemu komunikacyjnego stanowi sieć dróg. Wprawdzie przez gminę Mikołajki Pomorskie nie przebiegają żadne drogi o znaczeniu międzyregionalnym. W odległości około 50 km (ok. 1 h jazdy samochodem) od Mikołajek Pomorskich zlokalizowana jest autostrada A1, a także w odległości około 50 km (ok. 50 min jazdy samochodem) przebiega droga ekspresowa S7. Przez sąsiednie gminy przebiega droga krajowa nr 55. Najważniejszym elementem układu komunikacyjnego stanowi licząca 7,1 km droga wojewódzka nr **522** będąca główną oś komunikacyjną gminy. Łączy ona gminę Mikołajki Pomorskie z m.in. ze Sztumem i Prabutami. Na terenie gminy Mikołajki Pomorskie znajduje się 52,5 km dróg powiatowych zamiejskich oraz 42,45 km dróg gminnych. Większość z tych dróg stanowi nawierzchnie twarde i ulepszone, takie jak asfalt (bitumiczne) oraz kostka brukowa. Drogi gruntowe pełnią głównie funkcję dojazdów do pól uprawnych.

Na terenie Gminy nie zlokalizowano stacji paliw. Oznacza to, że zaopatrzenie w benzynę, olej napędowy oraz gaz realizowane jest poza obszarem gminy, w stacjach paliw znajdujących się w sąsiednich gminach: Sztum, Dzierzgoń i Prabuty. Okoliczność ta może mieć istotne znaczenie w sytuacjach kryzysowych, wpływając na dostępność paliw niezbędnych do zapewnienia ciągłości funkcjonowania mieszkańców, przedsiębiorstw oraz służb.

Z kolei zelektryfikowana oraz dwutorowa linia kolejowa nr 9 (Gdynia-Warszawa), będąca jedną z najważniejszych magistrali kolejowych w Polsce. Na tej linii znajduje się przystanek kolejowy w Mikołajkach Pomorskich, który umożliwia mieszkańcom korzystanie z transportu kolejowego zarówno w kierunku Trójmiasta, jak i centralnej Polski. W zakresie pasażerskich przewozów kolejowych mieszkańcy mają zapewnione bezpośrednie połączenia z Malborkiem, Iławą, a także Gdynią i Olsztynem. Dostęp do kolei stanowi istotny potencjał rozwojowy, zwłaszcza w kontekście mobilności mieszkańców.

5. Bezpieczeństwo i rozwój strategiczny

W dokumentach strategicznych regionu gmina Mikołajki Pomorskie jest wskazywana jako obszar marginalizowany. Oznacza to, że występują tu czynniki utrudniające rozwój społeczno-gospodarczy, takie jak: niewielka liczba mieszkańców i odpływ ludności, ograniczona baza gospodarcza, peryferyjne położenie względem większych ośrodków miejskich. W związku z powyższym niniejsza strategia uwzględnia realizację kilku kluczowych kierunków działań określonych poniżej.

5.1 Poprawa bezpieczeństwa drogowego

Planowane są inwestycje w modernizację dróg lokalnych, poprawę oświetlenia ulicznego oraz rozwój infrastruktury dla pieszych i rowerzystów. Modernizacja dróg gminnych oraz współpraca przy drogach powiatowych i wojewódzkich ma na celu zapewnienie drożności szlaków ewakuacyjnych oraz sprawnego dojazdu służb ratunkowych. Ważnym elementem jest także likwidacja barier architektonicznych, co ułatwia ewakuację osób o szczególnych potrzebach.

5.2 Modernizacja systemów ostrzegania i ochrony ludności

Zgodnie z zaleceniami Wojewody Pomorskiego dotyczącymi systemu ochrony ludności i obrony cywilnej planuje się:

- regularne testy systemów alarmowych (doposażenie pozostałych miejscowości należących do gminy)
- informowanie mieszkańców o sposobach zachowania w sytuacjach zagrożeń, gmina wykorzysta stronę internetową gminy,
- szkolenia i ćwiczenia dla sołtysów, OSP, wolontariuszy i lokalnych przedsiębiorców z OLiOC
- warsztaty z pierwszej pomocy i reagowania w sytuacjach kryzysowych, (w szkołach i świetlicach)
- materiały edukacyjne dla szkół (zakupione z Programu OLiOC)
- zakup podstawowego sprzętu ratowniczego i łączności dzięki pozyskaniu funduszy z Programu OLiOC,
- cyfryzację systemów alarmowania,
- rozwój nowoczesnych systemów ostrzegania mieszkańców,

- rozwijanie współpracy służb ratowniczych i jednostek OSP,
- integracja z planami powiatowymi.

5.3 Rozbudowa sieci wodociągowej i stacji ujęć wody

Rozbudowa sieci wodociągowej i stacji ujęć wody zapewnia bezpieczeństwo zaopatrzenia w wodę w sytuacjach kryzysowych. Współpraca z operatorami w zakresie rozbudowy sieci internetowej jest kluczowa dla funkcjonowania cyfrowych systemów ostrzegania.

Gmina Mikołajki Pomorskie jest częściowo objęta systemem kanalizacji zbiorczej, który funkcjonuje w oparciu o układ pompowo–grawitacyjny. Ścieki komunalne z terenów objętych siecią odprowadzane są do trzech mechaniczno-biologicznych oczyszczalni ścieków, zlokalizowanych w miejscowościach Mikołajki Pomorskie, Cieszymowo oraz Balewo. System ten pozwala na skuteczne oczyszczanie ścieków przed ich wprowadzeniem do środowiska, zapewniając jednocześnie odpowiedni poziom ochrony wód i gleb.

Oczyszczalnia ścieków w Mikołajkach Pomorskich

Oczyszczalnia ścieków w Mikołajkach Pomorskich obsługuje przede wszystkim miejscowości Mikołajki Pomorskie oraz Cierpięta. Dodatkowo pełni ona funkcję stacji zlewnej dla ścieków dowożonych taborem asenizacyjnym od mieszkańców nieruchomości niepodłączonych do sieci kanalizacyjnej. Rozwiązanie to umożliwia kontrolowane i bezpieczne zagospodarowanie ścieków z terenów o rozproszonej zabudowie.

Oczyszczalnia ścieków w Balewie

Oczyszczalnia ścieków Balewo oddania do użytku w 2001 r. obsługuje sieci kanalizacji tłocznej i spławnej obsługuje miejscowości Balewo i Dworek (długość czynnej sieci kanalizacyjnej, z której odbiera się i oczyszcza ścieki – 5 km, z czego 3,5 km stanowi sieć ciśnieniowa). Do oczyszczalni ścieki tłoczy się przy pomocy czterech przepompowni ścieków usytuowanych w Dworku i Balewie.

Oczyszczalnia ścieków w Cieszymowie

Oczyszczalnia ścieków Cieszymowo oddana do użytku w 1992 r. obsługuje sieci kanalizacji tłocznej i spławnej w miejscowościach Stążki, Linki i Cieszymowo (długość czynnej sieci kanalizacyjnej, z której odbiera się i oczyszcza ścieki – 8,1 km, z czego 4 km stanowi sieć

ciśnieniowa). Do oczyszczalni ścieki tłoczy się przy pomocy czterech przepompowni ścieków usytuowanych w Linkach, Cieszymowie oraz dwóch w Stążkach.

Każda z tych instalacji została zaprojektowana w sposób zapewniający efektywne oczyszczanie ścieków przy jednoczesnym zachowaniu możliwości przyjęcia większych ilości ścieków w przyszłości.

Zaopatrzenie w wodę:

Stacje Uzdatniania Wody w Gminie Mikołajki Pomorskie:

- SUW Mikołajki Pomorskie – $Q_{sr}/d = 562 \text{ m}^3/d$ – działka 46 – ulica Kościuszki 74A, Mikołajki Pomorskie,
- SUW Cieszymowo – $Q_{sr}/d = 194 \text{ m}^3/d$ – działka nr 90/5 – obręb Stążki,
- SUW Krasna Łąka – $Q_{sr}/d = 187,00 \text{ m}^3/d$ – działka nr 205/3 – Krasna Łąka 12A,
- SUW Wilczewo – $Q_{sr}/d = 25,0 \text{ m}^3/d$ – działka nr 50/2 – obręb Wilczewo.

Mieszkańcy miejscowości nie wyposażonych w sieć wodociągową zaopatrują się w wodę ze studni kopanych, niewielu posiada własne studnie wiercone.

Wszystkie miejscowości wyposażone w sieć wodociągową zaopatrywane są w wodę z ujęć zlokalizowanych na terenie Gminy Mikołajki Pomorskie. Ogólnie na terenie gminy znajduje się około 3.800 budynków mieszkalnych podłączonych jest do sieci wodociągowej.

W celu zwiększenia poziomu bezpieczeństwa mieszkańców oraz poprawy skuteczności działań ratowniczo-gaśniczych przeprowadzono inwentaryzację hydrantów zlokalizowanych na terenie gminy. Na podstawie zgromadzonych danych planowane jest sukcesywne oznakowanie hydrantów zgodnie z obowiązującymi standardami. Mapa i ewidencja zinwentaryzowanych hydrantów będą utrzymywane i aktualizowane w Urzędzie Gminy w Mikołajkach Pomorskich oraz udostępniane właściwym służbom ratowniczym. Działanie to ułatwi służbom ratowniczym szybkie pozyskanie informacji o punktach poboru wody oraz przyczyni się do zwiększenia efektywności systemu ochrony ludności i obrony cywilnej.

Ze środków pozyskanych w ramach Programu OLiOC w 2025 roku gmina zakupiła specjalistyczny wóz do transportu wody pitnej (5000 l), który stanowi istotny element wyposażenia służącego zapewnieniu bezpieczeństwa mieszkańców. Pojazd przeznaczony jest do wykorzystania w sytuacjach kryzysowych, w szczególności w przypadku przerw w dostawie

wody lub innych zdarzeń wymagających zapewnienia mieszkańcom dostępu do wody pitnej. Zakup ten dał możliwość do reagowania na sytuacje nadzwyczajne.

5.4 Budowle ochronne

Zgodnie z zaleceniami Wojewody, gmina zobowiązana jest do systematycznej inwentaryzacji, przeglądów technicznych oraz utrzymania w gotowości schronów i miejsc ukrycia dla ludności. Na terenie gminy znajdują się obiekty użyteczności publicznej mogące pełnić funkcję Miejsc Tymczasowego Ukrycia (MTU) 8 placówek (świetlice) w miejscowościach: Nowe Minięta, Dworek, Cieszymowo, Pierzchowice, Krasna łąka, Wilczewo, Dąbrówka Pruska, Sadłuki, a także dwa budynki Szkoły Podstawowej w miejscowości Mikołajki Pomorskie.

W najbliższych latach planuje się:

- wykonanie przeglądu obiektów/ piwnic w gminie Mikołajki Pomorskie, które można by było wykorzystać jako MTU w razie godziny W.
- adaptację istniejących obiektów do funkcji zabezpieczenia ludności w razie długotrwałego kryzysu jako punkty lokalnej odporności.
- wyznaczenie punktów magazynowania podstawowych środków (żywność, woda). Gmina podpisała porozumienie z lokalnymi przedsiębiorcami na dostawę wody oraz żywności w sytuacjach kryzysowych na 72 godzin, zapewniając szybkie i sprawne wsparcie dla mieszkańców.

5.5 Rozwój odnawialnych źródeł energii (OZE)

Zasilanie gminy w energię elektryczną następuje z Głównego Punktu Zasilania (GPZ) Mikołajki Pomorskie, do którego doprowadzona jest linia wysokiego napięcia 110 kV. Zasilanie gminy odbywa się rozbudowanym układem sieci przesyłowych SN 15 kV.

Strategia zakłada wykorzystanie potencjału energetyki odnawialnej, w tym:

- elektrowni wiatrowych,
- instalacji fotowoltaicznych,
- rozwiązań zwiększających efektywność energetyczną budynków.

W długofalowej perspektywie gmina dąży do harmonijnego rozwoju społecznego, gospodarczego i środowiskowego, który pozwoli zachować jej rolniczy charakter, jednocześnie tworząc nowe możliwości rozwoju dla obecnych i przyszłych mieszkańców.

5.6 Rozwój Infrastruktury i Bezpieczeństwa

Ochrona ludności opiera się w dużej mierze na przygotowaniu mieszkańców do reagowania na zagrożenia:

- **Edukacja dla bezpieczeństwa:** Gmina kładzie nacisk na ciągłe podnoszenie jakości kształcenia, co obejmuje wdrażanie programów takich jak „Bezpieczna Gmina” czy szkolenia z pierwszej pomocy. Na stronie Urzędu dostępny jest Poradnik Bezpieczeństwa jako forma edukacji dla mieszkańców.
- **Ochrona grup wrażliwych:** Rozwinięta polityka senioralna (np. Klub Seniora „Pozytywka”) pozwala na lepsze dotarcie z informacją i pomocą do osób starszych i niesamodzielnych, które są priorytetem w planach ochrony ludności.
- **Wsparcie liderów lokalnych:** Realizacja celów obejmuje szkolenie kadr administracyjnych oraz liderów społecznych (sołtysów), przedsiębiorców, strażaków Ochotniczej Straży Pożarnej w zakresie procedur OC i obsługi nowoczesnych systemów łączności.
- **Doposażenie zastępczego miejsca kierowania dla urzędu:** Zapewnienie ciągłości funkcjonowania administracji publicznej w sytuacjach kryzysowych, awarii infrastruktury lub innych zdarzeń nadzwyczajnych. Zastępcze miejsce kierowania zostanie wyposażone w niezbędny sprzęt informatyczny, środki łączności oraz podstawowe wyposażenie umożliwiające koordynowanie działań zarządzania kryzysowego i podejmowanie decyzji operacyjnych poza siedzibą urzędu. Dzięki temu możliwe będzie sprawne kierowanie działaniami służb oraz utrzymanie komunikacji z mieszkańcami i instytucjami współpracującymi.
- **Wykonanie przyłączy oraz zakup stacjonarnego agregatu prądotwórczego dla Urzędu Gminy oraz Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej (GOPS):** Działanie to zapewni ciągłość funkcjonowania kluczowych instytucji gminnych w przypadku przerw w dostawie energii elektrycznej z sieci elektroenergetycznej, w szczególności podczas sytuacji kryzysowych lub awarii infrastruktury energetycznej.



- **Budowa obiektu gminnej bazy magazynowej:** Utworzenie bazy o minimalnej powierzchni użytkowej 400 m² zwiększy zdolność gminy do szybkiego reagowania na zagrożenia oraz poprawi organizację działań związanych z zarządzaniem kryzysowym. W ramach inwestycji przewidywane jest również stworzenie 50 miejsc tymczasowego ukrycia, zapewniających bezpieczne schronienie dla ludności w sytuacjach kryzysowych.
- **Doposażenie bazy magazynowej w niezbędny sprzęt do realizacji zadań w sytuacjach kryzysowych, katastrof, zdarzeń masowych, gwałtownych zjawisk atmosferycznych:** Zwiększenie zdolności operacyjnej gminy do szybkiego i skutecznego reagowania na różnego rodzaju zagrożenia, wsparcie działań służb ratowniczych oraz zapewnienie odpowiedniego zabezpieczenia mieszkańców w sytuacjach nadzwyczajnych.
- **W ramach budowania lokalnego systemu bezpieczeństwa oraz wzmacniania współpracy społecznej.** Zaangażowanie członkiní kół gospodyń wiejskich w działania wspierające funkcjonowanie gminy w sytuacjach kryzysowych, w tym w przypadku wystąpienia tzw. „godziny W”. Zakres wsparcia obejmować będzie w szczególności udział w przygotowywaniu i dystrybucji posiłków dla mieszkańców oraz służb zaangażowanych w działania ratownicze, a także udzielanie podstawowej pierwszej pomocy przedmedycznej do czasu przybycia wyspecjalizowanych służb. W celu właściwego przygotowania do realizacji tych zadań planowane jest organizowanie szkoleń z zakresu bezpieczeństwa, zasad postępowania w sytuacjach kryzysowych, pierwszej pomocy oraz organizacji punktów wsparcia dla ludności. Działania te będą również elementem przygotowania gminy do realizacji zadań związanych z wsparciem państwa-gospodarza (HNS – Host Nation Support), polegających na zapewnieniu odpowiednich warunków infrastrukturalnych i organizacyjnych do przyjęcia oraz wsparcia wojsk sojusznicznych przebywających na terenie kraju.
- **Zabezpieczenie mieszkańców gminy w sytuacjach kryzysowych**

W celu zwiększenia odporności gminy na sytuacje kryzysowe oraz zapewnienia ciągłości dostępu do podstawowych dóbr niezbędnych do funkcjonowania ludności, Gmina podpisała porozumienie o współpracy w zakresie zabezpieczenia mieszkańców



w podstawowe produkty lecznicze i wyroby medyczne oraz podstawowe artykuły żywnościowe.

Przedmiotem porozumienia jest współdziałanie stron w zakresie organizacji i realizacji dostaw niezbędnych produktów leczniczych, wyrobów medycznych oraz artykułów żywnościowych w przypadku wystąpienia sytuacji kryzysowych, stanów nadzwyczajnych, awarii infrastruktury krytycznej, klęsk żywiołowych lub innych zdarzeń mogących zakłócić normalne funkcjonowanie systemów zaopatrzenia.

Zawarte porozumienie stanowi istotny element systemu bezpieczeństwa lokalnego i wzmacnia zdolność gminy do realizacji zadań z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej. Dzięki nawiązanej współpracy możliwe będzie sprawniejsze reagowanie na zagrożenia oraz ograniczenie ryzyka wystąpienia niedoborów podstawowych środków niezbędnych do ochrony zdrowia i życia mieszkańców.

Działanie to wpisuje się w cele strategiczne gminy związane z budowaniem odporności społeczności lokalnej, zapewnieniem bezpieczeństwa mieszkańców oraz przygotowaniem do skutecznego reagowania i usuwania skutków sytuacji kryzysowych.

6. Nowoczesne Systemy Ostrzegania i Łączności

Zalecenia Wojewody wskazują na konieczność cyfryzacji systemów alarmowych, co wpisuje się w wizję gminy jako miejsca wykorzystującego nowoczesne technologie:

- **Modernizacja syren:** Przejście z systemów analogowych na cyfrowe syreny elektroniczne umożliwiające emitowanie komunikatów głosowych.
- **Technologie mobilne:** Wykorzystanie aplikacji mobilnych oraz systemów powiadamiania SMS jako kluczowych narzędzi bezpośredniej komunikacji z ludnością w czasie zagrożenia.

7. Zagrożenia

Aktualne uwarunkowania środowiska bezpieczeństwa

Zapewnienie bezpieczeństwa państwa i obywateli stanowi jeden z najważniejszych celów strategicznych państwa określonych w Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. poz. 483, ze zm.). Zapewnienie ochrony ludności i odbudowa systemu obrony cywilnej kraju, wraz z niezbędnymi zasobami, pozostaje jednym z pierwszoplanowych wyzwań tej strategii mającej na celu wzmacnianie odporności państwa i budowania odporności społeczeństwa na wszelkiego rodzaju zagrożenia. Wejście w życie ustawy wzmacnia system obronny kraju i stanowi dopełnienie ustawy z dnia 11 marca 2022 r. o obronie Ojczyzny (Dz. U. z 2024 r. poz. 248, ze zm.), jak również umożliwia udzielanie wsparcia przez organizacje pozarządowe w ramach systemu ochrony ludności i obrony cywilnej.

W myśl art. 2 ust. 1 ustawy ochrona ludności to system składający się z organów administracji publicznej wykonujących zadania mające na celu zapewnienie bezpieczeństwa ludności przez ochronę życia i zdrowia ludzi, mienia, w tym zwierząt, infrastruktury niezbędnej do zaspokojenia potrzeb bytowych, dóbr kultury i środowiska w sytuacji zagrożenia, zwanych dalej „organami ochrony ludności”, podmiotów wykonujących te zadania, zwanych dalej „podmiotami ochrony ludności”, oraz zasobów ochrony ludności.

Z kolei zgodnie z art. 2 ust. 2 ustawy obrona cywilna to realizacja zadań określonych w art. 61 lit. a Protokołu dodatkowego do Konwencji genewskich z 12 sierpnia 1949 r. dotyczącego ochrony ofiar międzynarodowych konfliktów zbrojnych (Protokół I), sporządzonego w Genewie dnia 8 czerwca 1977 r. (Dz. U. z 1992 r. poz. 175, ze zm.), mająca na celu ochronę ludności cywilnej przed zagrożeniami wynikającymi z działań zbrojnych i ich następstw.

W ostatnich latach środowisko bezpieczeństwa państw Unii Europejskiej, w tym Rzeczypospolitej Polskiej, uległo znaczącym i wielowymiarowym zmianom. Dotychczas dominujące zagrożenia asymetryczne, takie jak terroryzm międzynarodowy, przestępczość zorganizowana czy cyberprzestępczość, zostały uzupełnione, a w wielu przypadkach zastąpione przez zagrożenia o charakterze konwencjonalnym oraz hybrydowym, związane z rywalizacją geopolityczną i możliwością prowadzenia działań zbrojnych na dużą skalę.

Najbardziej wyraźnym przykładem zmiany środowiska bezpieczeństwa w Europie jest pełnoskalowa agresja Federacji Rosyjskiej przeciwko Ukrainie rozpoczęta w 2022 roku. Konflikt ten pokazał, że współczesne działania wojenne obejmują nie tylko bezpośrednie starcia militarne, lecz także szerokie oddziaływanie na infrastrukturę cywilną, systemy energetyczne, transportowe, teleinformatyczne oraz system ochrony zdrowia. W trakcie działań wojennych obserwuje się celowe ataki na obiekty infrastruktury krytycznej, w tym sieci energetyczne, szpitale, szkoły oraz obiekty użyteczności publicznej, co bezpośrednio wpływa na bezpieczeństwo ludności cywilnej. Równolegle do zagrożeń militarnych obserwuje się nasilanie działań hybrydowych, takich jak operacje informacyjne i dezinformacyjne, cyberataki na systemy administracji publicznej i infrastruktury krytycznej, próby destabilizacji społecznej czy presja migracyjna wykorzystywana jako narzędzie oddziaływania politycznego. W konsekwencji powyższych zjawisk rośnie znaczenie systemów ochrony ludności oraz obrony cywilnej, które stanowią istotny element systemu bezpieczeństwa państwa w wymiarze pozamilitarnym.

Ochrona ludności i obrona cywilna pełnią funkcję uzupełniającą wobec działań Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej oraz innych służb odpowiedzialnych za bezpieczeństwo państwa zapewniając przygotowanie społeczeństwa i administracji publicznej do reagowania na sytuacje kryzysowe, katastrofy naturalne, awarie infrastruktury oraz skutki potencjalnych konfliktów zbrojnych. Jednocześnie w ostatnich latach obserwowany jest wzrost częstotliwości oraz intensywności ekstremalnych zjawisk pogodowych, takich jak gwałtowne burze, silne wiatry, powodzie, susze czy fale upałów. Zjawiska te, będące w dużej mierze konsekwencją zmian klimatycznych, mogą prowadzić do poważnych strat w infrastrukturze technicznej, gospodarce oraz w środowisku naturalnym, a takie stanowią bezpośrednie zagrożenie dla życia i zdrowia ludności. Nakładające się na siebie zagrożenia militarne, hybrydowe, technologiczne oraz naturalne powodują konieczność budowania kompleksowego i odpornego systemu ochrony ludności, zdolnego do reagowania zarówno na sytuacje kryzysowe czasu pokoju, jak i na zagrożenia występujące w czasie konfliktu zbrojnego.

Na podstawie Gminnego Planu Zarządzania Kryzysowego na terenie gminy Mikołajki Pomorskie zidentyfikowano 19 zagrożeń:

1. Epidemia
2. Zakłócenia w systemie sieci i systemów informatycznych / cyberatak
3. Działania hybrydowe



4. Susza / upał
5. Epizotia / choroba zakaźna zwierząt
6. Zakłócenia w systemie elektroenergetycznym
7. Silny wiatr / trąba powietrzna / huragan
8. Pożar wielkopowierzchniowy
9. Epifitoza / choroba roślin
10. Zakłócenia w funkcjonowaniu systemów i usług telekomunikacyjnych
11. Skażenia chemiczne
12. Katastrofa Lądowa
13. Wypadek kolejowy
14. Katastrofa w ruchu powietrznym
15. Zagrożenie o charakterze terrorystycznym
16. Skażenia promieniotwórcze
17. Zbiorowe zakłócenia porządku publicznego
18. Silny mróz/ Intensywny opad śniegu
19. Dezinformacja

Jednocześnie należy podkreślić, że wiele zagrożeń może mieć charakter wielowymiarowy i wzajemnie się wzmacniać. Zdarzenia naturalne, awarie infrastruktury technicznej czy incydenty wywołane działalnością człowieka mogą prowadzić do sytuacji kryzysowych o dużej skali oddziaływania. Skuteczne przeciwdziałanie tego rodzaju zagrożeniom wymaga ścisłej współpracy organów administracji publicznej wszystkich szczebli, wyspecjalizowanych służb, straży i inspekcji, instytucji publicznych, organizacji pozarządowych oraz sektora prywatnego, a także aktywnego udziału społeczności lokalnej.

7.1 Diagnoza aktualnego stanu systemu ochrony ludności i obrony cywilnej

Wśród zdiagnozowanych problemów na terenie gminy Mikołajki Pomorskie wskazano brak:

- budowli ochronnych (Obiektów Zbiorowej Ochrony) spełniających kryteria określone w Rozporządzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 21 lutego 2025 r. w sprawie kryteriów uznawania obiektów budowlanych albo ich części za budowle ochronne (Dz. U. z 2025, poz. 235);



- funkcjonowania spójnego bezpiecznego, cyfrowego systemu łączności, w tym alternatywnych systemów łączności na wypadek powstania zakłóceń i / lub zerwania systemów łączności podstawowej (zasadniczej);
- kluczowych zasobów ochrony ludności, w tym odpowiednich struktur organizacyjnych w urzędach obsługujących organy ochrony ludności i obrony cywilnej, baz magazynowych na potrzeby gromadzenia i dystrybucji tworzonych zasobów ochrony ludności ważnych w pierwszych fazach reagowania podczas wystąpienia sytuacji kryzysowych, w tym długotrwałych kryzysów i na czas konfliktu zbrojnego;
- komplementarnego systemu świadomości sytuacyjnej z wizualizacją w przestrzeni geograficznej i mechanizmów aktualizacji informacji
- dostępnych zasobach sił i środków ochrony ludności pozwalającego na właściwą ich dyslokację, w powiązaniu z mechanizmami nadzoru nad ich uzupełnianiem, dostępnością – podmioty wykonujące zadania z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej w rzeczywistości nie wiedzą jakimi zasobami wzajemnie dysponują i jak aktualnie wygląda dana sytuacja w przestrzeni;
- systemowego przygotowania ludności w zakresie propozycji dotyczących posiadania własnych zapasów w niezbędne produkty, a także do zdobywania kompetencji w zakresie kształtowania świadomości zagrożeń i zapobiegania (przygotowania sił) na zagrożenia oraz pożądaných postaw na wypadek ich wystąpienia;
- przygotowania wystarczających warunków organizacyjnych i struktur niezbędnych dla ewakuacji ludności, w tym z uwzględnieniem miejsc doraźnego schronienia oraz budowli ochronnych i innych obiektów gotowych na przyjęcie ludności z obszarów ewakuowanych;
- przygotowania organizacyjnego i rzeczowego do reagowania na zagrożenia z uwzględnieniem niedoboru zasobów w początkowej i kolejnych fazach działań kryzysowych w ramach ochrony ludności i obrony cywilnej;
- zapewnienia minimalnych warunków przetrwania ludności w czasie pokoju i wojny poprzez zachowanie ciągłości dostaw żywności, wody, energii, paliwa oraz zapewnienia opieki medycznej i psychologicznej oraz zapewnienia bezpieczeństwa fizycznego;
- zapewnienia tworzenia rezerw materiałowych i finansowych wraz z organizacją sieci dostaw i przygotowanego personelu do ich realizacji w sytuacjach kryzysowych;

- planowania i przygotowania przekształcenia podmiotów ochrony ludności w obronę cywilną;
- wykorzystania potencjału organizacji pozarządowych z uwzględnieniem ich gotowości i dostępności personelu;
- przygotowania obywateli do udzielania pierwszej pomocy i innych działań pomocowych w sytuacjach wystąpienia zagrożeń w tym o charakterze militarnym, w ramach obrony powszechnej kraju i społeczeństwa;
- sprawnego i niezawodnego funkcjonowania systemu wykrywania zagrożeń oraz alarmowania, ostrzegania i informowania ludności o zagrożeniach, zarówno w czasie pokoju, w tym w czasie sytuacji kryzysowych, jak i w czasie wojny;
- dysponowania infrastrukturą i rozwiązaniami technicznymi w zakresie stosowanych bezpiecznych systemów teleinformatycznych służących zapewnieniu ciągłości funkcjonowania administracji publicznej oraz ochrony ludności w czasie pokoju i w czasie wojny;
- odwołania sił do rozwiązań prawnych stanowiących wyznacznik standardów technicznych dla budowli ochronnych dla ludności, które spełniałyby normy bezpieczeństwa w sytuacji wystąpienia katastrof oraz innych sytuacji kryzysowych, a także w czasie wojny;
- zabezpieczenia finansowania w zakresie utrzymania, remontowania i konserwacji obiektów zbiorowej ochrony, jak również kryteriów do ich projektowania, rozmieszczania i budowania nowych;
- zabezpieczenia finansowania w zakresie budowania potencjału i doposażenia organizacji pozarządowych działających na terenie gminy, w szczególności w odniesieniu do pomocy humanitarnej, ratownictwa i edukacji.

8. Kierunki działań rozwoju systemu OLiOC

Kierunki działań rozwoju systemu ochrony ludności i obrony cywilnej określają najważniejsze obszary przedsięwzięć, których realizacja ma na celu systematyczne wzmacnianie zdolności Gminy do zapewnienia bezpieczeństwa mieszkańcom oraz skutecznego reagowania na zagrożenia występujące w czasie pokoju, w sytuacjach kryzysowych, podczas stanów nadzwyczajnych, a także w czasie zewnętrznego zagrożenia bezpieczeństwa państwa i wojny.

Wyznaczone kierunki stanowią odpowiedź na wyniki diagnozy stanu systemu ochrony ludności i obrony cywilnej oraz zidentyfikowane potrzeby rozwojowe. Uwzględniają lokalne uwarunkowania, dostępne zasoby, obowiązujące przepisy prawa oraz założenia dokumentów strategicznych wyższego szczebla.

Realizacja przyjętych kierunków będzie opierać się na współpracy organów administracji publicznej, służb, inspekcji i straży, jednostek organizacyjnych gminy, organizacji pozarządowych, podmiotów gospodarczych oraz mieszkańców. Działania te będą ukierunkowane na zwiększenie odporności społeczności lokalnej, rozwój potencjału organizacyjnego, logistycznego i technicznego, doskonalenie systemu przygotowania do zapobiegania zagrożeniom oraz zapewnienia ochrony ludności, a także na zwiększenie skuteczności reagowania i usuwania skutków sytuacji kryzysowych.

8.1 Obszar 1 - Obiekty zbiorowej ochrony

Zgodnie z art. 90 ust. 2 ustawy z dnia 5 grudnia 2024 r. o ochronie ludności i obronie cywilnej (Dz.U. 2024 r. poz. 1907) pojemność obiektów zbiorowej ochrony ma być planowana w taki sposób, aby zapewnić schronienie:

- w budowlach ochronnych dla co najmniej 25 %, a we wszystkich obiektach zbiorowej ochrony dla co najmniej 50 %, przewidywanej liczby ludności przebywającej w sytuacji zagrożenia na obszarze planowania **w granicach administracyjnych miast**,
- w budowlach ochronnych dla co najmniej 15 %, a we wszystkich obiektach zbiorowej ochrony dla co najmniej 25 %, przewidywanej liczby ludności przebywającej na obszarze w sytuacji zagrożenia na obszarze planowania **poza granicami administracyjnymi miast**.

Mając na uwadze ustawowe w/w zapisy oraz zapisy wynikające z podrozdziału 7.1. **Diagnoza aktualnego stanu systemu ochrony ludności i obrony cywilnej** należy w perspektywie czasowej objętej niniejszą strategią na terenie gminy dążyć do zapewnienia wymaganej ilości miejsc w obiektach zbiorowej ochrony (OZO) wg. poniższego zestawienia:

Nazwa jednostki	Ludność	Tylko Budowle Ochronne kat. S i U	Razem Obiekty Zbiorowej Ochrony -OZO-
m. Mikołajki Pomorskie	1326	330	660
gm. Mikołajki Pomorskie	1999	300	500
Razem gm. Mikołajki Pomorskie	3325	630	1160

Na obszarach wiejskich wymagany poziom zabezpieczenia jest niższy, ale nadal wymaga planowania sieci miejsc doraźnego schronienia. Model planistyczny liczby obiektów zbiorowej ochrony, powinien przyjąć trzy typowe wielkości obiektów stosowane w planowaniu na szczeblu gminnym:

- mały obiekt / ukrycie - ok. 100 osób
- średni obiekt - ok. 300 osób
- duży obiekt - ok. 500 osób

Tabela odnosi się do minimalnej wymaganej liczby miejsc w budowlach ochronnych i obiektach zbiorowej ochrony, ponieważ to one są najtrudniejsze infrastrukturalnie do zapewnienia i zwykle stanowią podstawę planowania.

Planując niezbędną liczbę obiektów zbiorowej ochrony, właściwe organy ochrony ludności dokonują bieżącego przeglądu obiektów budowlanych, w tym planowanych do budowy, na obszarze swojej właściwości miejscowej w celu wytypowania obiektów budowlanych, które mogą zostać uznane za obiekty zbiorowej ochrony, planowanych miejsc organizacji miejsc doraźnego schronienia i obiektów budowlanych przydatnych do przystosowania na miejsca doraźnego schronienia.

- **Schron** to uznany za budowlę ochronną obiekt budowlany albo część obiektu budowlanego o konstrukcji zamkniętej i hermetycznej, wyposażony w urządzenia filtrowentylacyjne lub pochłaniacze regeneracyjne.
- **Ukrycie** to uznany za budowlę ochronną obiekt budowlany albo część obiektu budowlanego o konstrukcji niehermetycznej.

- **Miejsca doraźnego schronienia** to obiekty zbiorowej ochrony będące obiektami budowlanymi, przystosowane do tymczasowego ukrycia ludzi,

Planowane działania obejmują w szczególności identyfikację istniejących obiektów budowlanych mogących pełnić funkcje ukryć dla ludności, przeprowadzanie przeglądów technicznych oraz przygotowanie dokumentacji projektowej umożliwiającej ich adaptację do funkcji budowli ochronnych. W roku 2026 r. w Gminie Mikołajki Pomorskie przewiduje się prowadzenie audytów technicznych istniejących obiektów oraz przygotowanie dokumentacji projektowej dla utworzenia miejsc doraźnego ukrycia dla ludności, a także stopniowe włączanie wybranych obiektów do systemu obiektów zbiorowej ochrony.

8.2 Obszar 2 – Zabezpieczenie logistyczne i zapewnienie ciągłości dostaw

Zapewnienie sprawnego systemu zabezpieczenia logistycznego stanowi jeden z kluczowych elementów skutecznego funkcjonowania systemu ochrony ludności i obrony cywilnej na poziomie lokalnym. Zdolność do utrzymania ciągłości dostaw podstawowych zasobów, takich jak energia elektryczna, woda, żywność, środki medyczne czy sprzęt ratowniczy, ma bezpośredni wpływ na bezpieczeństwo mieszkańców oraz zdolność instytucji publicznych do reagowania w sytuacjach kryzysowych. Podstawę realizacji działań w tym obszarze stanowią przepisy Ustawy z dnia 5 grudnia 2024 r. o ochronie ludności i obronie cywilnej (Dz. U. z 2025 poz. 1907), które określają zadania organów administracji publicznej w zakresie tworzenia, utrzymywania oraz rozwijania zasobów ochrony ludności. W szczególności ustawa wskazuje na konieczność budowy i utrzymania zaplecza logistycznego, umożliwiającego prowadzenie działań ratowniczych, zabezpieczenie ludności oraz utrzymanie podstawowych funkcji państwa i samorządu w sytuacjach kryzysowych. Planowane działania obejmują w szczególności rozwój zaplecza logistycznego służb oraz jednostek samorządowych, doposażenie magazynów ochrony ludności, a także budowę lub modernizację infrastruktury niezbędnej do zapewnienia ciągłości funkcjonowania administracji publicznej i systemów wsparcia ludności w sytuacjach nadzwyczajnych.

Rozwój infrastruktury logistycznej systemu ochrony ludności i obrony cywilnej

Celem działań w obszarze rozwoju infrastruktury logistycznej jest stworzenie sprawnego zaplecza organizacyjnego i materiałowego umożliwiającego skuteczne prowadzenie działań z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej zarówno w czasie pokoju, jak

i w sytuacjach kryzysowych, podczas stanów nadzwyczajnych oraz w czasie zewnętrznego zagrożenia bezpieczeństwa państwa i wojny. Rozwój infrastruktury logistycznej ma zapewnić zdolność Gminy Mikołajki Pomorskie do sprawnego zabezpieczenia podstawowych potrzeb mieszkańców oraz wsparcia działań ratowniczych i pomocowych.

Wśród kluczowych przedsięwzięć planowanych do realizacji w 2026 r. przewiduje się w szczególności:

- utworzenie gminnego magazynu ochrony ludności i obrony cywilnej stanowiącego zaplecze logistyczne dla działań ratowniczych oraz zabezpieczenia mieszkańców w sytuacjach kryzysowych;
- doposażenie magazynu w sprzęt, materiały i wyposażenie niezbędne do prowadzenia działań ratowniczych, usuwania skutków katastrof, klęsk żywiołowych, zdarzeń masowych oraz gwałtownych zjawisk atmosferycznych;
- doposażenie jednostek organizacyjnych gminy w sprzęt techniczny, w tym agregaty prądotwórcze oraz inne urządzenia zapewniające ciągłość realizacji zadań;
- wyznaczenie miejsc magazynowania podstawowych środków niezbędnych do zabezpieczenia ludności, w szczególności żywności, wody pitnej oraz wyposażenia punktów udzielania pomocy medycznej;
- tworzenie lokalnych rezerw materiałowych oraz zawieranie porozumień z przedsiębiorcami i dostawcami w zakresie zapewnienia dostaw żywności, wody, produktów leczniczych, wyrobów medycznych oraz środków higienicznych umożliwiających zabezpieczenie potrzeb mieszkańców przez okres co najmniej 72 godzin od wystąpienia zagrożenia;
- przeprowadzenie audytu istniejących obiektów gminnych pod kątem możliwości ich adaptacji na miejsca tymczasowego ukrycia (MTU), miejsca tymczasowego schronienia oraz lokalne punkty odporności;
- doposażenie sprzętu wykorzystywanego podczas działań kryzysowych, w tym maszyn i pojazdów przeznaczonych do usuwania skutków klęsk żywiołowych i innych zdarzeń



nadzwyczajnych, w szczególności poprzez zakup ciągnika przystosowanego do transportu cysterny z wodą pitną.

W kolejnych latach planowana jest kontynuacja działań ukierunkowanych na rozwój infrastruktury logistycznej, systematyczne uzupełnianie zasobów materiałowych oraz dalsze wzmacnianie zdolności operacyjnych podmiotów realizujących zadania z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej. Szczególny nacisk zostanie położony na doposażenie miejsc tymczasowego schronienia oraz lokalnych punktów odporności w alternatywne źródła zasilania, w tym mobilne agregaty prądotwórcze, przenośne radiotelefony cyfrowe (DMR) kompatybilne z systemem łączności funkcjonującym na poziomie gminy, powiatu i województwa, a także wyposażenie umożliwiające zapewnienie podstawowych potrzeb osób poszkodowanych.

Istotnym elementem rozwoju systemu ochrony ludności będzie utworzenie na terenie Gminy Mikołajki Pomorskie sieci lokalnych punktów odporności. Punkty te będą stanowiły miejsca wsparcia mieszkańców w przypadku długotrwałych zakłóceń funkcjonowania infrastruktury technicznej, w szczególności przerw w dostawach energii elektrycznej, wody, usług telekomunikacyjnych oraz innych zdarzeń powodujących ograniczenie możliwości zaspokojenia podstawowych potrzeb ludności. Będą mogły również pełnić funkcję miejsc czasowego schronienia podczas zagrożeń o charakterze naturalnym lub militarnym.

Zakłada się, że lokalne punkty odporności będą zapewniały mieszkańcom dostęp do podstawowych usług wsparcia, w tym informacji o aktualnej sytuacji i zasadach postępowania, możliwości ładowania urządzeń elektronicznych, podstawowej pomocy przedmedycznej, dostępu do wody pitnej, żywności o przedłużonym terminie przydatności do spożycia, środków higienicznych oraz innych materiałów niezbędnych do przetrwania pierwszego okresu kryzysu.

Planowane rozwiązania będą opierały się przede wszystkim na wykorzystaniu istniejącej infrastruktury publicznej znajdującej się w dyspozycji Gminy Mikołajki Pomorskie, w szczególności szkół, świetlic wiejskich, remizy Ochotniczej Straży Pożarnej w Mikołajkach Pomorskich, Gminnego Centrum Kulturalno-Bibliotecznego oraz innych obiektów użyteczności publicznej spełniających wymagania organizacyjne i techniczne.

Funkcjonowanie lokalnych punktów odporności będzie opierało się na współpracy jednostek organizacyjnych gminy z lokalnymi społecznościami oraz organizacjami

społecznymi. W działania te planuje się zaangażować jednostki Ochotniczych Straży Pożarnych, sołtysów, Koła Gospodyń Wiejskich, organizacje pozarządowe oraz innych partnerów społecznych. Ich udział obejmować będzie m.in. wsparcie organizacyjne funkcjonowania punktów, przekazywanie informacji mieszkańcom, dystrybucję pomocy humanitarnej, przygotowywanie i wydawanie posiłków, pomoc osobom wymagającym szczególnego wsparcia oraz udział w działaniach z zakresu pierwszej pomocy przedmedycznej do czasu przybycia wyspecjalizowanych służb.

Rozwijanie współpracy z lokalnymi społecznościami będzie sprzyjało budowaniu odporności społecznej, wzmacnianiu zdolności do wzajemnej pomocy oraz skuteczniejszej identyfikacji osób wymagających wsparcia, w szczególności osób starszych, osób z niepełnosprawnościami oraz osób znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej.

W celu zwiększenia dostępności systemu wsparcia dla mieszkańców planuje się opracowanie i bieżącą aktualizację mapy lokalnych punktów odporności, zawierającej informacje o ich lokalizacji, zakresie świadczonego wsparcia oraz zasadach korzystania z dostępnych usług. Informacje te będą udostępniane za pośrednictwem strony internetowej Gminy Mikołajki Pomorskie, materiałów informacyjnych dla mieszkańców oraz innych kanałów komunikacji wykorzystywanych przez gminę.

Realizacja przedstawionych działań przyczyni się do zwiększenia odporności Gminy Mikołajki Pomorskie na zagrożenia, poprawy zdolności do zapewnienia ciągłości funkcjonowania podstawowych usług publicznych oraz skuteczniejszego zabezpieczenia mieszkańców w sytuacjach kryzysowych i w czasie wojny.

Wzmocnienie zdolności do zapewnienia ciągłości funkcjonowania instytucji publicznych oraz świadczenia usług podstawowych

Realizacja celu obejmuje działania zmierzające do zapewnienia ciągłości funkcjonowania administracji publicznej, jednostek organizacyjnych gminy oraz innych podmiotów realizujących zadania na rzecz bezpieczeństwa mieszkańców w sytuacjach kryzysowych, podczas stanów nadzwyczajnych oraz w czasie zewnętrznego zagrożenia bezpieczeństwa państwa i wojny.

Działania te obejmują w szczególności rozwój systemów zasilania awaryjnego, tworzenie odpowiednich rezerw paliw, rozwój mobilnych systemów łączności oraz wdrażanie rozwiązań

technicznych umożliwiających nieprzerwane funkcjonowanie infrastruktury i świadczenie podstawowych usług publicznych.

Istotnym elementem realizacji celu jest także rozwijanie współpracy z podmiotami odpowiedzialnymi za funkcjonowanie infrastruktury technicznej, w szczególności przedsiębiorstwami energetycznymi, wodociągowo-kanalizacyjnymi oraz operatorami telekomunikacyjnymi, w celu zwiększenia odporności systemów komunalnych oraz zapewnienia ciągłości dostaw usług niezbędnych dla mieszkańców.

Budowa lokalnych zasobów materiałowych na potrzeby wsparcia ludności w sytuacjach kryzysowych

Celem działań jest utworzenie oraz systematyczne rozwijanie lokalnych zasobów materiałowych umożliwiających szybkie udzielenie pomocy mieszkańcom w sytuacjach kryzysowych, podczas stanów nadzwyczajnych oraz w czasie zewnętrznego zagrożenia bezpieczeństwa państwa i wojny. Odpowiednio przygotowane rezerwy materiałowe stanowią jeden z podstawowych elementów zapewnienia ciągłości funkcjonowania systemu ochrony ludności oraz skutecznego zabezpieczenia podstawowych potrzeb mieszkańców w pierwszym okresie wystąpienia zagrożenia.

8.3 Obszar 3 – Utrzymanie i rozwój podmiotów ochrony ludności i organizacji pozarządowych, w tym krajowego systemu ratowniczo-gaśniczego, Państwowego Ratownictwa Medycznego i jednostek ochrony przeciwpożarowej

Celem działań jest wzmacnianie potencjału organizacyjnego, technicznego i operacyjnego podmiotów ochrony ludności funkcjonujących na terenie Gminy Mikołajki Pomorskie oraz rozwijanie współpracy pomiędzy jednostkami odpowiedzialnymi za bezpieczeństwo mieszkańców. Szczególne znaczenie w lokalnym systemie ochrony ludności ma jednostka Ochotniczej Straży Pożarnej w Mikołajkach Pomorskich, włączona do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego, a także współpraca z Państwową Strażą Pożarną, podmiotami Państwowego Ratownictwa Medycznego, Policją, służbami, inspekcjami i strażami oraz organizacjami pozarządowymi.

Realizacja działań będzie obejmowała systematyczne doposażanie jednostek ochrony ludności w sprzęt ratowniczy, środki ochrony indywidualnej oraz wyposażenie logistyczne, rozwój infrastruktury technicznej, organizację wspólnych szkoleń i ćwiczeń, a także doskonalenie

procedur współdziałania wszystkich podmiotów uczestniczących w realizacji zadań z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej. Istotnym kierunkiem będzie również rozwijanie współpracy z organizacjami pozarządowymi, jednostkami pomocniczymi gminy oraz lokalnymi społecznościami w celu zwiększenia zdolności do wzajemnego wsparcia i skutecznego reagowania na sytuacje kryzysowe.

Ważnym elementem rozwoju systemu będzie doskonalenie lokalnych systemów ostrzegania i alarmowania ludności oraz rozwijanie nowoczesnych kanałów przekazywania informacji, obejmujących stronę internetową gminy, media społecznościowe, systemy powiadamiania SMS, aplikacje mobilne oraz inne dostępne środki komunikacji. Równocześnie planuje się budowę i rozwój lokalnego systemu świadomości sytuacyjnej, umożliwiającego szybkie pozyskiwanie, analizowanie i przekazywanie informacji o zagrożeniach oraz wspomaganie procesu podejmowania decyzji. W miarę wdrażania krajowych rozwiązań teleinformatycznych Gmina Mikołajki Pomorskie będzie dążyć do integracji wykorzystywanych systemów zarządzania kryzysowego z wojewódzkimi i krajowymi systemami wymiany informacji o zagrożeniach oraz systemami wspomaganie podejmowania decyzji, zgodnie z obowiązującymi standardami oraz możliwościami organizacyjnymi, technicznymi i finansowymi gminy.

Realizacja planowanych przedsięwzięć będzie prowadzona we współpracy z Wojewodą Pomorskim, Starostą Sztumskim, właściwymi służbami, inspekcjami i strażami oraz innymi jednostkami samorządu terytorialnego, z uwzględnieniem krajowych i wojewódzkich kierunków rozwoju systemu ochrony ludności i obrony cywilnej. Działania te przyczynią się do zwiększenia gotowości operacyjnej podmiotów ochrony ludności, usprawnienia procesu zarządzania kryzysowego, poprawy przepływu informacji oraz podniesienia odporności Gminy Mikołajki Pomorskie na zagrożenia, a tym samym do zwiększenia poziomu bezpieczeństwa jej mieszkańców.

8.4 Obszar 4 – Edukacja, szkolenia oraz baza i zaplecze szkoleniowe

Celem działań jest podnoszenie poziomu wiedzy i umiejętności mieszkańców oraz przedstawicieli podmiotów ochrony ludności w zakresie właściwego postępowania w sytuacjach zagrożeń, a także rozwijanie lokalnego systemu edukacji na rzecz bezpieczeństwa. Wzrost świadomości społecznej stanowi jeden z podstawowych elementów budowania odporności Gminy Mikołajki Pomorskie na sytuacje kryzysowe, ograniczając ryzyko paniki, dezinformacji oraz niewłaściwych zachowań w czasie zagrożeń.

Działania edukacyjne będą kierowane do wszystkich grup mieszkańców, ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży, seniorów, osób z niepełnosprawnościami oraz osób znajdujących się w trudnej sytuacji życiowej lub materialnej. Gmina będzie dążyć do zapewnienia dostępnych form komunikacji, dostosowanych materiałów edukacyjnych oraz narzędzi umożliwiających skuteczne przekazywanie informacji o zagrożeniach. Jednocześnie rozwijane będą rozwiązania wspierające bezpieczną ewakuację oraz udzielanie pomocy osobom ze szczególnymi potrzebami.

Program edukacyjny będzie obejmował w szczególności zagadnienia związane z udzielaniem pierwszej pomocy, sygnałami alarmowymi i komunikatami ostrzegawczymi, przygotowaniem zapasów na okres co najmniej 72 godzin, kompletowaniem plecaka ewakuacyjnego, zasadami ewakuacji i schronienia, bezpieczeństwem informacyjnym i cyfrowym oraz funkcjonowaniem gospodarstwa domowego w warunkach długotrwałych przerw w dostawie energii elektrycznej, wody lub innych usług infrastruktury krytycznej.

Realizacja działań będzie obejmowała organizację szkoleń, ćwiczeń praktycznych, warsztatów, pokazów oraz kampanii informacyjno-edukacyjnych prowadzonych we współpracy z jednostką Ochotniczej Straży Pożarnej w Mikołajkach Pomorskich, Państwową Strażą Pożarną, Policją, podmiotami Państwowego Ratownictwa Medycznego, szkołami, sołectwami, Kołami Gospodyń Wiejskich oraz organizacjami pozarządowymi. Istotnym elementem będzie również rozwijanie praktycznych form edukacji poprzez ćwiczenia z zakresu ewakuacji, udzielania pierwszej pomocy oraz reagowania na różnego rodzaju sytuacje kryzysowe.

W latach 2026–2031 planuje się systematyczną realizację szkoleń teoretycznych i praktycznych skierowanych zarówno do mieszkańców, jak i pracowników Urzędu Gminy, jednostek organizacyjnych gminy oraz podmiotów współuczestniczących w realizacji zadań

z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej. Szkolenia będą prowadzone zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa w sprawie programów szkoleń z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej oraz wymagań dla podmiotów prowadzących szkolenia.

Gmina będzie rozwijać lokalne zaplecze szkoleniowe poprzez wykorzystanie istniejącej infrastruktury publicznej, w szczególności szkół, świetlic wiejskich, remizy Ochotniczej Straży Pożarnej oraz Gminnego Centrum Kulturalno-Bibliotecznego. Jednocześnie planuje się wykorzystywanie nowoczesnych narzędzi edukacyjnych, w tym materiałów multimedialnych, platform e-learningowych udostępnianych przez administrację publiczną oraz własnych materiałów informacyjnych publikowanych za pośrednictwem strony internetowej gminy i mediów społecznościowych.

Długofalowym celem realizowanych działań jest zwiększenie odporności społecznej Gminy Mikołajki Pomorskie oraz przygotowania mieszkańców i instytucji do skutecznego reagowania na sytuacje kryzysowe. Osiągnięcie tego celu będzie możliwe poprzez rozwój kompetencji mieszkańców, systematyczne doskonalenie kwalifikacji podmiotów ochrony ludności, rozwój lokalnego systemu edukacji dla bezpieczeństwa oraz budowę trwałego zaplecza szkoleniowego wspierającego realizację zadań z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej.

W ramach realizacji celu planuje się w szczególności następujące działania edukacyjne i szkoleniowe:

- organizację ćwiczeń i szkoleń z zakresu ewakuacji w szkołach, przedszkolach, Urzędzie Gminy oraz innych jednostkach organizacyjnych gminy;
- prowadzenie zajęć edukacyjnych dla dzieci i młodzieży z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej, obejmujących w szczególności udzielanie pierwszej pomocy, zasady postępowania w sytuacjach kryzysowych, przygotowanie do samodzielnego funkcjonowania w warunkach zagrożenia oraz przeciwdziałanie dezinformacji i zagrożeniom w cyberprzestrzeni;
- organizację otwartych szkoleń i warsztatów dla mieszkańców dotyczących udzielania pierwszej pomocy, przygotowania plecaka ewakuacyjnego, budowania zapasów na co najmniej 72 godziny oraz zasad postępowania podczas wystąpienia zagrożeń naturalnych, technicznych i militarnych;



- wykorzystanie zebrań wiejskich oraz spotkań z mieszkańcami do prowadzenia działań informacyjnych i edukacyjnych z zakresu ochrony ludności, obrony cywilnej oraz zarządzania kryzysowego, a także do konsultowania lokalnych przedsięwzięć zwiększających odporność społeczności;
- organizację szkoleń dla członków Kół Gospodyń Wiejskich obejmujących zagadnienia udzielania pierwszej pomocy, wsparcia osób poszkodowanych, organizacji pomocy humanitarnej oraz przygotowania do wykonywania zadań wspierających w sytuacjach kryzysowych i w czasie wojny;
- rozwijanie kompetencji sołtysów i innych lokalnych liderów poprzez szkolenia z zakresu ochrony ludności, organizacji pomocy mieszkańcom, funkcjonowania lokalnych punktów odporności, zasad ewakuacji oraz budowania odporności społeczności lokalnych;
- realizację obowiązkowych i fakultatywnych szkoleń dla pracowników Urzędu Gminy, jednostek organizacyjnych gminy oraz podmiotów ochrony ludności i obrony cywilnej, zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, obejmujących również wykłady, seminaria, warsztaty i ćwiczenia praktyczne z zakresu ochrony ludności, obrony cywilnej i zarządzania kryzysowego;
- organizację wspólnych ćwiczeń z udziałem jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej, Policji, Państwowej Straży Pożarnej, podmiotów Państwowego Ratownictwa Medycznego oraz innych podmiotów współpracujących z gminnym systemem ochrony ludności;
- prowadzenie kampanii informacyjnych oraz publikację materiałów edukacyjnych z wykorzystaniem strony internetowej gminy, mediów społecznościowych, aplikacji mobilnych oraz innych dostępnych kanałów komunikacji.

8.5 Obszar 5 – Bezpieczna łączność Państwowa oraz alarmowanie, ostrzeganie i powiadamianie

Celem działań jest zapewnienie niezawodnej łączności na potrzeby kierowania działaniami z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej oraz rozwój skutecznego systemu alarmowania, ostrzegania i powiadamiania mieszkańców Gminy Mikołajki Pomorskie. Sprawnie funkcjonujący system wymiany informacji stanowi jeden z podstawowych elementów skutecznego reagowania na zagrożenia oraz ograniczania ich skutków.

W ramach realizacji celu planuje się rozwój lokalnych systemów łączności awaryjnej, umożliwiających utrzymanie komunikacji w przypadku zakłóceń funkcjonowania sieci telekomunikacyjnych lub długotrwałych przerw w dostawie energii elektrycznej. Działania będą obejmowały sukcesywne wyposażanie wyznaczonych obiektów gminnych, świetlic wiejskich oraz osób pełniących kluczowe funkcje w systemie ochrony ludności, w szczególności sołtysów, w radiotelefony lub inne środki łączności zapewniające sprawną wymianę informacji podczas sytuacji kryzysowych.

Istotnym kierunkiem działań będzie również zapewnienie awaryjnego zasilania obiektów pełniących istotne funkcje w systemie ochrony ludności, w tym Urzędu Gminy, Gminnego Centrum Kulturalno-Bibliotecznego, remizy Ochotniczej Straży Pożarnej, świetlic wiejskich oraz innych obiektów przewidzianych do realizacji zadań związanych z ochroną ludności.

W tym celu planuje się sukcesywne doposażanie tych obiektów w agregaty prądotwórcze, mobilne źródła energii, zestawy akumulatorowe oraz inne urządzenia umożliwiające utrzymanie ciągłości działania.

Gmina będzie rozwijała nowoczesne rozwiązania służące przekazywaniu informacji mieszkańcom poprzez wykorzystanie systemów powiadamiania SMS, aplikacji mobilnych, strony internetowej gminy, mediów społecznościowych oraz innych dostępnych kanałów komunikacji. Działania te będą uzupełniały funkcjonujące systemy alarmowania i ostrzegania, umożliwiając szybkie przekazywanie komunikatów o zagrożeniach, zalecanych sposobach postępowania oraz organizowanych działaniach pomocowych.

W kolejnych latach planuje się sukcesywną modernizację infrastruktury łączności oraz systemów alarmowania i ostrzegania ludności, z uwzględnieniem rozwiązań wdrażanych na

poziomie krajowym i wojewódzkim. Gmina Mikołajki Pomorskie będzie dążyć do zapewnienia kompatybilności wykorzystywanych rozwiązań z krajowymi i regionalnymi systemami wymiany informacji oraz zarządzania kryzysowego, zgodnie z obowiązującymi standardami i możliwościami organizacyjnymi oraz finansowymi.

8.6 Obszar 6 – Korpus obrony cywilnej

Celem działań jest przygotowanie Gminy Mikołajki Pomorskie do organizacji i funkcjonowania struktur Korpusu Obrony Cywilnej zgodnie z przepisami ustawy o ochronie ludności i obronie cywilnej oraz aktami wykonawczymi. Działania będą obejmowały identyfikację zasobów kadrowych i rzeczowych, przygotowanie organizacyjne oraz rozwijanie zdolności do realizacji zadań związanych z ochroną ludności i obroną cywilną.

Gmina będzie współpracowała ze Starostą Sztumskim, właściwymi służbami, inspekcjami i strażami oraz organizacjami pozarządowymi w zakresie tworzenia, szkolenia i przygotowania struktur Korpusu Obrony Cywilnej. W miarę wdrażania krajowych rozwiązań systemowych planuje się sukcesywne rozwijanie lokalnych zdolności organizacyjnych, szkoleniowych i logistycznych, umożliwiających skuteczne wykonywanie zadań w sytuacjach kryzysowych, w czasie zewnętrznego zagrożenia bezpieczeństwa państwa oraz w czasie wojny.

9. Monitoring, ewaluacja, podmioty odpowiedzialne i aktualizacja Strategii

Cele systemu monitoringu

Monitoring Strategii Rozwoju Systemu Ochrony Ludności i Obrony Cywilnej dla Gminy Mikołajki Pomorskie stanowi podstawowy mechanizm nadzoru nad realizacją przyjętych celów i działań. Jego celem jest zapewnienie sprawnego wdrażania zapisów strategii oraz bieżąca ocena postępów w ich realizacji.

Do głównych celów monitoringu należy:

- systematyczne śledzenie stopnia realizacji celów strategicznych i operacyjnych;
- ocena terminowości wykonania zaplanowanych działań;
- identyfikacja problemów, zagrożeń oraz barier utrudniających realizację strategii;
- monitorowanie zmian w zakresie bezpieczeństwa mieszkańców oraz poziomu przygotowania gminy do reagowania na sytuacje kryzysowe;

- dostarczanie informacji niezbędnych do podejmowania decyzji dotyczących usprawnienia realizacji zadań oraz aktualizacji strategii.

Monitoring powinien być prowadzony w sposób ciągły przez cały okres obowiązywania dokumentu, z wykorzystaniem informacji przekazywanych przez jednostki realizujące zadania wynikające ze strategii.

Ewaluacja Strategii

Ewaluacja stanowi okresową ocenę skuteczności, efektywności i użyteczności realizowanych działań oraz stopnia osiągnięcia celów określonych w Strategii. Jej zadaniem jest określenie, czy podejmowane działania przyczyniają się do zwiększenia poziomu bezpieczeństwa mieszkańców oraz budowania odporności gminy na zagrożenia.

W ramach ewaluacji analizowane będą w szczególności:

- stopień realizacji celów strategicznych i operacyjnych;
- skuteczność wdrożonych rozwiązań organizacyjnych;
- efektywność wykorzystania dostępnych zasobów;
- współpraca z jednostkami ochrony ludności, służbami, inspekcjami, strażami oraz organizacjami pozarządowymi;
- potrzeba wprowadzenia nowych działań wynikających ze zmian przepisów prawa lub pojawiających się zagrożeń.

Ewaluację rekomenduje się przeprowadzać nie rzadziej niż raz na dwa lata oraz każdorazowo po wystąpieniu zdarzeń o charakterze nadzwyczajnym, które mogą mieć wpływ na funkcjonowanie systemu ochrony ludności i obrony cywilnej.

Podmioty odpowiedzialne

Koordinację monitoringu, ewaluacji oraz procesu aktualizacji Strategii prowadzi **Wójt Gminy Mikołajki Pomorskie** przy wsparciu komórki organizacyjnej właściwej do spraw ochrony ludności, obrony cywilnej i zarządzania kryzysowego.

W proces monitorowania i oceny realizacji Strategii uczestniczą również:

- komórki organizacyjne Urzędu Gminy;

- jednostki organizacyjne gminy;
- jednostki Ochotniczych Straży Pożarnych;
- inne podmioty realizujące zadania z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej, w tym – w zależności od potrzeb – Policja, Państwowa Straż Pożarna, podmioty lecznicze, organizacje pozarządowe oraz pozostali partnerzy współpracujący z gminą.

Poszczególne podmioty przekazują informacje dotyczące realizowanych działań oraz zgłaszają propozycje zmian wynikające z doświadczeń praktycznych i pojawiających się potrzeb.

Aktualizacja Strategii

Strategia ma charakter dokumentu otwartego i podlega aktualizacji w przypadku wystąpienia zmian mających wpływ na funkcjonowanie systemu ochrony ludności i obrony cywilnej, w szczególności zmian przepisów prawa, zaleceń organów administracji rządowej, wyników monitoringu i ewaluacji, zmian w strukturze organizacyjnej gminy, nowych zagrożeń lub istotnych zmian uwarunkowań społecznych i gospodarczych.

Aktualizacja Strategii może być dokonywana również po wystąpieniu poważnych sytuacji kryzysowych, ćwiczeniach, kontrolach lub audytach, których wnioski wskazują na konieczność modyfikacji przyjętych rozwiązań.

10. Finansowanie

Realizacja zaplanowanych działań w zakresie rozwoju infrastruktury, bezpieczeństwa oraz przygotowania gminy do reagowania w sytuacjach kryzysowych będzie finansowana przede wszystkim ze środków przeznaczonych na realizację zadań z zakresu ochrony ludności i obrony cywilnej (np. Programu OLiOC), a także z budżetu gminy.

W miarę możliwości gmina będzie również podejmować działania mające na celu pozyskiwanie dodatkowych środków finansowych z programów rządowych oraz innych dostępnych źródeł wsparcia, przeznaczonych na rozwój systemu bezpieczeństwa, zarządzania kryzysowego oraz ochrony ludności.

11. Podsumowanie

Realizacja założeń niniejszej strategii ma na celu wzmocnienie systemu bezpieczeństwa oraz zwiększenie poziomu przygotowania gminy na różnego rodzaju zagrożenia, w tym sytuacje kryzysowe, katastrofy, zdarzenia masowe oraz gwałtowne zjawiska atmosferyczne. Planowane działania koncentrują się przede wszystkim na rozwoju infrastruktury bezpieczeństwa, doposażeniu w niezbędny sprzęt, budowaniu zaplecza logistycznego oraz podnoszeniu kompetencji osób zaangażowanych w działania na rzecz ochrony ludności.

Istotnym elementem strategii jest również rozwijanie współpracy pomiędzy samorządem, służbami ratowniczymi, lokalnymi przedsiębiorcami, organizacjami społecznymi oraz mieszkańcami gminy. Zaangażowanie różnych środowisk lokalnych przyczyni się do budowania odporności społecznej oraz sprawniejszego reagowania w sytuacjach zagrożenia.

Realizacja zaplanowanych przedsięwzięć pozwoli na zwiększenie zdolności operacyjnych gminy, poprawę koordynacji działań w sytuacjach kryzysowych oraz zapewnienie większego poziomu bezpieczeństwa mieszkańcom. Strategia stanowi istotny element długofalowego planowania rozwoju gminy w obszarze ochrony ludności, zarządzania kryzysowego oraz przygotowania na potencjalne zagrożenia.

Strategia może podlegać aktualizacji w trakcie okresu jej obowiązywania w szczególności w przypadku:

- istotnych zmian w przepisach prawa dotyczących ochrony ludności i obrony cywilnej,
- pojawienia się nowych zagrożeń dla bezpieczeństwa państwa i regionu,
- zmian w dokumentach strategicznych szczebla krajowego lub wojewódzkiego,
- pozyskania nowych źródeł finansowania inwestycji w zakresie ochrony ludności,
- konieczności dostosowania strategii do zmieniających się uwarunkowań społecznych, gospodarczych lub środowiskowych.

Niniejsza Strategia Rozwoju Systemu Ochrony Ludności i Obrony Cywilnej na lata 2026 i 2027-2031 dla gminy Mikołajki Pomorskie stanowi dokument podlegający uchwaleniu przez Radę Gminy po wcześniejszym zaopiniowaniu projektu przez Gminny Zespół Zarządzania Kryzysowego. Jej realizacja ma zapewnić systemowe i długofalowe wzmocnienie bezpieczeństwa osób zamieszkujących na terenie gminy Mikołajki Pomorskie

Uzasadnienie

Przyjęcie Strategii Rozwoju Systemu Ochrony Ludności i Obrony Cywilnej Gminy Mikołajki Pomorskie stanowi realizację zaleceń Wojewody Pomorskiej z dnia 16 stycznia 2026 r. w zakresie wdrożenia Wojewódzkiej Strategii Rozwoju Systemu Ochrony Ludności i Obrony Cywilnej oraz obowiązków wynikających z ustawy z dnia 5 grudnia 2024 r. o ochronie ludności i obronie cywilnej.

Strategia wyznacza kierunki rozwoju systemu ochrony ludności i obrony cywilnej na terenie gminy, zapewnia spójność podejmowanych działań oraz przyczyni się do zwiększenia poziomu bezpieczeństwa mieszkańców. Jednocześnie stworzy możliwość pozyskiwania środków finansowych na realizację zadań własnych i zleconych z zakresu administracji rządowej.

Projekt uchwały został przedłożony w dniu 15 lipca 2026 r. podczas posiedzenia Gminnego Zespołu Zarządzania Kryzysowego Gminy Mikołajki Pomorskie i uzyskał pozytywną opinię.

W związku z powyższym podjęcie uchwały jest zasadne.